

The International Independent Fact-Finding Mission on Myanmar (FFM)

ဟိပ်ခိတ်ဘီမုတ်ဟုထံန့်နတ်ဂုတ်ကျိကဲသးသဘျ မံးရှုဂ်လာကီပယီအဖိခိတ်(FFM)

တံးဒုးအိတ်ထိတ်

ဟိပ်ခိတ်ဘီမုတ်ဟုထံန့်နတ်ဂုတ်ကျိကဲသးသဘျ မံးရှုဂ်(FFM)ဘတ်တံးဒုးအိတ်ထိတ်ဖဲလါမးရှုး ၂၄သီ ၂၀၁၇နံနံခိဖျိဟိပ်ခိတ်ဘီမုတ်ဟုထံန့်နတ်ဂုတ်ကျိကဲသးသဘျ မံးရှုဂ်(ဖိခိတ်ဖိတ်(တံးဆါတံးနိတ်ဂံးHRC/RES"34""22")ဒီးမံးရှုဂ်တံးမာ်ဝဲဖဲလါဖဲပထဘတ် ၂၀၁၉နံနံဒီးဟုဂ်လီကော့တံးဂုတ်ကျိတံး အုတ်သးလါပတ်ဖိတ်နုတ်တဖတ်ဆူဟိပ်ခိတ်ဘီမုတ်ဟုထံန့်နတ်ဂုတ်ကျိကဲသးသဘျ တံးမာ်အကျိအကျဲဘတ်ပးကီပယီတံးဂုတ်(IIMM)Independent Investigation Mechanism for Myanmar)အစုပူနုတ်လီ.

တံးမာ်ခွဲးယတ်

FFMနုတ်ဟုဂ်စိကမိအီလါကထာဖိတ်မနိတ်မာ်ယတ်ဂုတ်ကျိဒီးတံးကဲထိတ်အသးဘတ်ပးဒီးတံးမာ်တရီတပါထီဒါပူဂ်ဝိခွဲးယတ်လါကီပယီအဖူပးထိတ် ၂၀၁၇နံနံလီဆီဒ်တံးလါရုဂ်ခါကီစံနုတ်, ကခွဲးဒီးကလံထံးယီဒီကီစံနုတ်တဖတ်အပူလါကီပယီဘတ်ဘာအသုးမုတ်တဖတ်ယုတ်ဒီးကလုတ်ဒုတ်ကဲကရတဖတ်နုတ်လီ. ပုလါမာ်မတ်တံးတဖတ်ဒ်သိးတံးပံးနုတ်ဂုတ်ဝိလီတံးလီဆဲးဒီးပုလါဘတ်တုတ်ဘတ်တဖတ်ကဒီးနုတ်ဘတ်တံးတံးတြါအဂီမုတ်ပညိတ်လါတံးမာ်အံးနုတ်လီ.

ပုလါတံးဟုဂ်မူဒါတဖတ်

မုတ်စုကံနုတ်ဒုးရးစဲ(Marzuki Darusman)အုတ်ဒိတ်နံရှါ(ပုပလါလီဆုတ်နီ)ရုဂ်ဒုတ်ကုတ်မရုဂ်ဆုတ်မံ(Radhika Coomaraswamy) (စရံးလဲခပ်)ဒီးခြံးစထိတ်ဖတ်စံနုတ်တံး(Christopher Dominic Sidoti)(အိးစတြဲလယတ်)တဖတ်နုတ်လီ.

တံးဟ်ဖျါတဖတ်

တံးဟ်ဖျါမိတ်ပုလါအိတ်ဝဲကဘျံးပ(၄၄၄)နုတ်ဘတ်တံးစံးကျံးရုလီအီဖဲလါဖဲပထဘတ် ၂၀၁၈နံနံအပူနုတ်လီ. ဖဲ ၂၀၁၉နံနံလါအီကုတ်အပူနုတ်လံဟ်ဖျါပိတ်ထွဲထိတ်အခံကဒီးတဘုတ်လါဘတ်ပးဒီးကီပယီသုးမုတ်ဒိတ်အတံးမာ်တရီတပါမာ်ဆုတ်မာ်စံးပိတ်မုတ်ဒီးတံးမာ်တရီတပါခိဖျိတံးမုတ်မုတ်ခါအဖိခိတ်တကးဒီးဘတ်ပုတ်ယုတ်ဒီးမုတ်ကျိဝဲကွတ်လါဘျးဝဲလိတ်သးဒီးကီပယီသုးမုတ်ဒိတ်တဖတ်နုတ်လီ. တံးဟ်ဖျါလါခံကတံးဘတ်တံးစံးကျံးရုလီအီဖဲလါဖဲပထဘတ် ၂၀၁၉နံနံလီ.

တံးဂုတ်ခိတ်သုတ်လါတံးထံန့်နတ်အစါတဖတ်

- ပယီသုးမုတ်ဒိတ်မာ်မတ်တံးမာ်လီတုတ်စါထီဒါရိတ်ဟုဂ်ကုတ်လါရုဂ်ခါကီစံနုတ်အပူဒီးတံးဒုးတံးယးကျိမုတ်တဖတ်ဒီးတံးမာ်တရီတပါထီဒါတံးကဲပုကုပုကညီကျိမုတ်လါကခွဲးဒီးယီဒီကီစံနုတ်အပူနုတ်လီ.
- ဖဲလါကီပယီသုးမုတ်ဒိတ် မာ်တံးမရဲပျိတ်ထီဒ်ဒုးတံးဒုးယးရဲဂ်ကျဲနုတ် ဒုးအိတ်ထိတ်ပုရိတ်ဟုဂ်ကုတ် ၇၂၅,၀၀၀လါဘတ်ယုတ်ပုဖျဲးကွတ်အသးသမုဆုကလါဒုးရှုကီဒီးတံးမာ်သံဂီမုတ်ဂီပယုတ်ဒီးတံးမာ်တရီတပါပိတ်မုတ်ပိတ်မာ်တကးဘတ်ပုအဂၢၤ၀၀,၀၀၀ဘတ်သံဝဲ(တံးတယတ်အစုကတံး)နုတ်လီ.
- FFM မနိတ်မာ်မာ်စံးဒ်လါတံးစုးကါဝဲတံးသုတ်ဟုသးဟုလိတ်သးတံးကတိတဖတ်သကုဆးဒးလါကီပယီအပူ
- FFM ယုထံန့်ပနိတ်ဝဲခိတ်နတ်ဒိတ်တီယုကအမံလါအမုဒါအိတ်အဒိတ်ကတံးလါတံးမာ်မတ်ကျိမုတ်တဖတ်နုတ်လီ.
- FFM ထာဖိတ်ကွဲးနိတ်ကွဲးယါဝဲမုတ်ကျိဝဲကွတ်လါ ဘတ်ထွဲဒီးကီပယီသုးမုတ်ဒိတ်, ဒီးတံးမာ်မတ်ကျိမုတ် လါအမုတ်မာ်တရီတပါပိတ်မုတ်ပိတ်မာ်ဒီးတံးမာ်တရီတပါသွံးထံးတဖတ်လါတံးသဘတ်ဘုတ်အဖုမုတ်အပူနုတ်လီ.
- ကွတ်(FFM)တံးဂုတ်ကျိဒီးတံးဂီတံးဖိတ်ခဲလါလါထာဖိတ်ပတ်ဖိတ်ဝဲလီတံးလီဆဲးတဖတ်အဂီ

¹ <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/MyanmarFFM/Pages/ReportoftheMyanmarFFM.aspx>

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်

FMM တၢ်ဃုထီၣ်တဖၣ်

- သုးခိၣ်ကျၢ်မ့ၢ်အိၣ်လဲၣ်ဒီးအသုးခိၣ်သုးန့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဖၣ် မၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်မၤသံလီၤတူၢ်စၢၤတၢ်ထီၣ်တဖၣ်ပုၤကူၢ်ပုၤကညီဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤကွီၢ်မ့ၢ်တဖၣ်အယိတၢ်ဘၣ်ယိထံဃုသ့ၣ်ညါဒီးဘၣ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်အဂီၢ်
- ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်ဘၣ်ဘၢကီၣ်ကးကဆၢထီၣ်ကီၢ်ပယီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်တၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်ဘၣ်အကွီၢ်ဘၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံကီၢ်ဘီမ့ၢ်တၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်အဘၣ်လီၤဆီဆီတခါအဂီၢ်
- တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံကီၢ်ဘီမ့ၢ်တၢ်ယိထံဃုသ့ၣ်ညါသဘူ တၢ်မၤအကျိၤအကျဲဘၣ်ယးဒီးကီၢ်ပယီၤတၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်
- တၢ်ကဖိၣ်ယံးခးပညိၣ်နီၢ်တကၤဒၣ်ဝဲပၤပုၤလုာ်ဒီးတၢ်တြီယာ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဖိၣ်တၢ်ယာ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
- တၢ်တြီယာ်ပနံၣ်တၢ်ကတၢ်စုကဝဲတဖၣ်ဆူကီၢ်ပယီၤ
- ထံကီၢ်ဘီမ့ၢ်တဖၣ်ကဒိၣ်တၢ်ကွီၢ်စုဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲအဂၤတဖၣ်လၢဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကီၢ်ပယီၤအသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်မၤတဖၣ်
- ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်ကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤလီၤဆီတခါလၢတၢ်ကမၤစၢၤဆိၣ်ထွဲပုၤလၢတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကမၢ် အီၤတဖၣ်

တၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖိၣ်

- (FFM)ကွၢ်ခးပညိၣ်လီၤလီၤထဲဒၣ်နီၢ်တကၤဒၣ်ဝဲအဖီခိၣ်စီဘၣ်.ကွၢ်စ့ၢ်ကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီတခါညါဒ်တၢ်ကရၢကရိတခါအသိးန့ၢ်လီၤ.တၢ်ဟံၣ်ဖျါအမိၢ်ပုၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၢ်မၤဖျါဝဲတၢ်မၤတရီၤတပါတၢ်အကွၢ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- (FFM)အတၢ်မၤပဟ့ၣ်အခွဲလၢတၢ်ကကွၢ်ကီၢ်ပယီၤဒီးဘၣ်ညါ လီၤဆီဒၣ်တၢ်ရၢၣ်ခၢၣ်.ကခူၣ်ဒီးယိဒိၣ်ကလံးထံးကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၢ်လီၤ.
- (FFM)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်အီၤတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢပုၤအါဂၤသးစၢ်ဆာဲဒီးအပတီၢ်ထီၣ်ဘးလၢတၢ်ရၢလီၤလၢပုၤအါဂၤကသ့ၣ်ညါအဂီၢ်ခိၣ်ဖျါလၢကီၣ်မံးရၢၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- တၢ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်မၤန့ၢ်အီၤလၢ(FFM)န့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤက့ၤဆူ(IIMM)အစုပူၤန့ၢ်လီၤ.တကးဒီးဘၣ်ပုၤလၢဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒ်(ICJ)ဒီး(ICC)ဒီးကျိၤကျဲအဂၤတဖၣ်စူးကါဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်အုၣ်သးတဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တကွီၢ်

- (FFM)န့ၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢပုၤလၢမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ်တသ့ဘၣ်.
- (FFM)န့ၢ် မၤတၢ်သ့ထဲဒၣ် ဆၢထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်လီၤ. မၤဆူၣ်ဝဲဒၣ်ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ် လၢကမၤထွဲတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်တသ့ဘၣ်.
- (FFM)အတၢ်မၤန့ၢ်ကတၢ်ကွီၢ်ဝဲလါစးပထဲဘၣ် ၂၀၁၉န့ၢ်